

IZHAJA VSAK DAN

Moji se večerjajo in praznikih ob 5., ob posedeljkih ob 9. zjutraj. Posedeljke šteje se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih pekarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvd. (10 stot.)

CELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 belone. OBNE: Trgovinski in obrtni oglasi po 7 st. mm. smrtnice, mahvale, peselnice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljive in toljive v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez depozitne naročnine, se upravnica ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ odnosi: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“: Natassila Tkarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročamom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Polno-krajevni račun šte. 841-652. TELFON II. 11-57

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za nedeljo, 4. februarja 1912

ob 11. uri predpoludne

JAVEN SHOD

ki se vrši

v veliki dvorani „Narodnega doma“.

DNEVNI RED:

Politične razmere na slovanskem jugu naše monarhije.

Poroča drž. poslanec dr. O. Rybář.

Ozirom na veliko važnost predmeta ljudno vabi k obilni udeležbi

ODBOR

polit. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Brambna reforma.

DUNAJ 29. (Izv.) O včerajšnji konferenci ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja z avstrijskim ministrskim predsednikom grofom Siürgkhom in vojnim ministrom baronom Auffenbergom se poroča, da je konferenca veljala izključno le brambni reformi.

V najbližjem času se sestanejo na Dunaju pooblaščenec avstrijske in ogrske vlade k posebni konferenci, kjer se določijo potrebne izpremembe na brambni predlogi. Pred vsem bo treba izpremeniti one paragrafe, ki vsebujejo določbe v zadevi podčastnikov. Kakor je znano, predložil vojni minister baron Auffenberg v tej zadevi poseben zakonski načrt. Važna zadeva, ki jo bo treba tudi rešiti, je vprašanje grbov in emblemov v armadi.

Posebne težave dela obema vladama in skupnemu vojnemu ministrstvu prav to vprašanje grbov in emblemov v armadi. Vlada je v tej zadevi sklical leta 1908. posebno komisijo, ki naj bi se bila bavila s tem vprašanjem. Komisija je napravila tudi gotove sklepe, ki jih je predložila vladarju in vladi, toda večina teh sklepov je neizvedljiva, ker je zelo malo verjetno, da bi avstrijski parlament sprejel te predloge.

Prav tako velike težave povzroča tudi reforma vojaškega kazenskega pravnega reda zlasti z ozirom na jezikovno stran. Vlada namerava baje odtegniti svoje tozadevne predloge in se izogniti tem težavam s tem, da uveljavi reformo potom naredbe. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary se v kratkem vrne na Dunaj v svrhu nadaljevanja tozadevnih konferenc.

Vladna kriza na Ogrskem.

DUNAJ 29. (Izv.) V političnih krogih se zatrjuje, da je ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary odpotoval v Budimpešto noseč s seboj pooblastilo, da sme eventuelno v svrhu rešitve sedanje krize razpustiti tudi ogrski državni zbor. Obenem

pa se tudi zagotavlja, da bi novih volitev ne vodil več grof Khuen-Hedervary kot ministrski predsednik in to zato, ker se je njegovo zdravje zopet poslabšalo in se njegova očesna bolezen po operaciji ni izboljšala prav nič.

Zdravstveno stanje ministra zunanjih zadev grofa Aerenthala.

DUNAJ 29. (Izv.) Zdravstveno stanje zunanjega ministra grofa Aerenthala je postalo jako resno. Danes se je vršil zdravniški konzilij, katerega sta se udeležila tudi profesorja dr. Ortner in dr. Redlich. Zdravniki so izrekli, da je nemogoče, da bi grof Aerenthal odpotoval na jug ali sploh kam z Dunaja, ker bi potovanje znalo postati zanj katastrofalno. Grof Aerenthal trpi na leukemiji in diabetes in bolezen se je v zadnjih dneh še komplicirala. Grof Aerenthal je tako oslabil, da je ostal včeraj skoraj celi dan v postelji in je le tu pa tam vstal za malo časa.

Z ozirom na negotov zdravstveni položaj grofa Aerenthala v bližnjih dneh ni pričakovati nove izpremembe v vodstvu zunanjega ministrstva in bo grof Aerenthal v njegovih ministrskih poslih tudi nadeja še provizorično nadomestoval prvi sekcijski načelnik baron Müller, dokler se zdravstveno stanje grofa Aerenthala ne izboljša definitivno ali pa ne poslabša brez vsakega upanja na izboljšanje. Kakor se splošno sodi, se najbrž zgodi drugo.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 29. Zbornica je v tretjem čitanju vsprejela finančni zakon za 1912 in je potem nadaljevala razpravo novele k zakonu o sodni organizaciji. Po govoru pravosodnega ministra dr. Zekely-ja, je bila novela vsprejeta v splošnosti; na kar je pričela specijalna debata.

Avstrijski prestolonaslednik v Berlinu.

BEROLIN 29. (Izv.) Avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je včeraj botroval pri krstu najmlajšega sina nemškega prestolonaslednika. Pozneje je imel s cesarjem Viljemom pogovor, ki je trajal nad eno uro. Prestolonaslednik se je odpeljal na to opolnoko s posebnim vlakom zopet na Dunaj.

Italijanski minister zunanjih zadev v Berlinu.

RIM 29. (Izv.) Listi poročajo, da odpotuje italijanski minister zunanjih zadev San Giuliani v kratkem v Berlin, da vrne poset državnemu tajniku v nemškemu zunanjem ministrstvu Kiderlen-Wachterju.

Kriza v poljski ljudski stranki.

DUNAJ 29. (Izv.) Dunajska „Reichspost“ poroča iz Krakovega, da se je v poljski ljudski stranki pojavila občutna kriza. V včerajšnjem posvetovanju izvršnega odbora stranke je namreč načelnik stranke, poslanec Stapinski, predlagal, da naj izvršni odbor izključi iz stranke poslanca Jamovskega.

V stranki namreč obstojte dve krili. Radikalno krilo vodi poslanec Jamovski, ki je na zadnjem plenarnem zborovanju poljskih deželnih in državnih poslancev v Lvovu ostro nastopil proti strankinemu načelniku posl. Stapinskemu.

Pri včerajšnjem zborovanju strankinega izvršnega odbora je bil predlog načel-

nika Stapinskega pri glasovanju propadel s 7 proti 6 glasovom, nakar je načelnik Stapinski takoj odložil svojo načelniško čast. Pri takoj nato se vršči volitvi načelnika je bil posl. Stapinski ponovno izvoljen za strankinega načelnika, a zadeva posl. Jamovskega se bo obravnavala v prihodnji seji strankinega izvršnega odbora.

Radikalno krilo stranke pa je že sklicalo v Tarnov na dan 11. februarja shod svojih pristavev, na katerem se odloči, ali naj se radikalno krilo stranke organizira kot posebna stranka, ali ne.

Slovenska zmaga na Koroškem.

PODRAVLJE 29. (Izv.) Pri ponovnih občinskih volitvah v vernberški občini — volil je III. razred, v katerem so bile prvotne volitve razveljavljene — so zmagali zopet Slovenci z ogromno večino. Slovenci so dobili 183 glasov, nemškutarji pa samo 88 glasov.

Zmaga socialnodemokratskih centralistov.

PROŠTJEJOV 29. (Izv.) Pri volitvah v tukajšnje obrtno sodišče, za katere so postavili češki socialni demokrati avtonomisti in centralisti svoje kandidate, so zmagali centralisti.

Iz Srbije.

BELIGRAD 29. „Tribuna“ poroča, da je spor med prestolonaslednikom in vojnim ministrom poravnal s posredovanjem ministrskega predsednika. Izvršena premeščenja ostanejo v moči.

Revolucija na Kitajskem.

Sovražnosti so zopet pričele.

PEKING 29. General Vutingfang je brzojavno pozval prestol, naj se še danes odpove, ker sicer pričnejo jutri zopet sovražnosti. Vlada si prizadeva, da bi se premirje podaljšalo.

PEKING 29. V zvezi z ultimatomom generala Vutingfanga prestolu je še poročati, da se general Luanheng pripravlja za prodiranje iz Vučunga proti severu. Jaunšikaj ima 7000 vojakov; a pričakuje nadaljnjih ojačenj. — Tienlang, Jaunšikajev nasprotnik, je bežal v Tientsin.

32 atentatov v Mukdenu.

LONDON 29. „Daily Telegraph“ poroča iz Pekinga: V Mukdenu je bilo v zadnjih petih dneh izvršeno 32 atentatov z bombami in revolverji.

Učitelj se zadušil v šoli.

PRAGA 29. (Izv.) V libenski ljudski šoli so našli učitelja Malana v konferenčni sobi mrtvega. Počila je namreč pri plinovi napeljavni cev in je izhajajoči plin zadušil v sobi se nahajajočega učitelja.

Požar v poštnem uradu.

PLZENJ 29. (Izv.) V tukajšnjem glavnem poštnem uradu je danes izbruhnil ogenj, ki je kmalu zavzel velike dimenzije ter je ogroževal tudi telefonsko centralo. Ves poštni promet so ustavili. Gasilcem se je posrečilo ogenj kmalu udušiti.

Nagrada 110.000 dolarjev za avijatiški rekord.

LONDON 29. (Izv.) Znani avijatik Graham Withe je obkolil s svojim aeroplanom spomenik „Svobode“ v newyorškem pristanišču in si je s tem pridobil razpisano nagrado 110 000 dolarjev.

se boš morala pred stotnikom lepo izkazati in ako bo zadovoljen s teboj, te da odvesti po dveh vojaki v tvoje stanovanje; ako ne, potem boš do daljnjega njegova ujetnica. Levo vkup, hitri korak, naprej, marš!“

Iz prestrašenega vzdikla, ki je ušel ustom ujetnice, je voditelj prostovoljcev spoznal, da se je uboga ženska zelo bala te odredbe.

„Oh, oh!“ je rekel, „trdno sem prepričan, da smo ulovili izvrstno divjačino. Naprej, le naprej, moja mala aristokratinja!“

Voditelj je prijel obdolženko pod ramo, se je oklenil in jo tiral kljub njenemu kričanju in njenim solzam na stražnico v palačo Egalité.

Dospeli so že bili skoraj na lice mesta, ko se je hipoma, ravno v trenutku, ko je ujetnica skušala izprostiti si svobodo, pojavil mlad mož, visoke postave, zavil v dolg plašč. Ne da bi jo bil poslušal, jo je voditelj prostovoljcev tiral neusmiljeno dalje. Ženska je kričala deloma vsled bolečin, deloma vsled strahu.

Takoj na to je skočil oni mladi mož črez ulico in stopil pred malo četo. „Kaj se godi tu in kaj počenjate s to žensko?“ je vprašal.

„Brigaj se raje za svoje zadeve“.

„Kdo je ta ženska, občan, in kaj hočete

Roparski glavar, ki noče iz zapora.

RIM 29. (Izv.) Vsled kraljevega pomiloščenja bi bil moral biti izpuščen iz tukajšnjih zaporov 73-letni roparski glavar Carmine Angelo, ki je svoj čas v Abrucih vodil veliko roparsko četo in je mnogo ljudi oropal in umoril. Pol svojega življenja je presedel v ječi. Ko so mu naznanili, da ga je kralj pomiloštil in da je prost, se je branil zapustiti jestnišnico, češ da ni prošil pomiloščenja in da je njegova edina želja, da bi umrl v jetnišnici.

Vino steklo v vodo.

INOMOST 29. (Izv.) V vasi Delfregen je zvrnil hlapec nekega vinskega trgovca voz, obložen s pet velikimi sodi rdečega vina v potok ob cesti. Sodovi so se razbili in potok je bil celo uro daleč rdeče pobarvan. Vinotržen ima okrog 5000 K škode.

Rim 29. Umrli je papežev prestolni asistent Marcantonio knez Colonna.

Dunaj 29. „Fremdenblatt“ poroča, da se poda v Sofijo na slavnost proglašanja polnoletnosti bolgarskega prestolonaslednika nadvojvoda Karol Albreht.

Budimpešta 29. Stanje nadvojvode Josipa se stalno boljša.

Carigrad 29. Lloydov parnik „Urano“, ki je pri Hori naletel na prod, a je bil zopet dvignjen, je priplul v Zlati rog, kjer ga popravijo.

Kairo 30. Vojvoda Fife je umrl.

Bolezen naše družbe.

Pod naslovom „Humorističen feljton“ je priobčil „Agramer Tagblatt“ od 25. t. m. podlistek, ki vsebuje izborni pogojeno karakteristiko onih sodobnih Hrvatov in (to dostavljamo mi) — Slovencev, ki preko vseh problemov, vseh težav življenja in vsacega resnega stremjenja — družih prehajajo zasmehovanjem in slabimi šalami. Naj sledi tu mal posnetek najaktuelnejših sentenc!

Mi imamo malo smisla za dobrodušen smeh, za nedolžen dovip. Vse mora pri nas razjedati kožo, pošteno žgati in grizti. Naši dovipi so navadno bolj zlobni, nego pa — dovipni. Mi se ne smejemo toliko iz veselja, kolikor iz škodoželja. Našim dovipom je le redko kedaj namen, da bi razveselili, pač pa, da bi dražili, da bi bolelo. Mi nimamo spoštovanja do drugih in nikdo nam ni toliko drag, da ne bi brusili jezika na njem. Pri nas menijo pač, da ne morejo biti duhoviti, če niso — zlobni. Zato pa je tudi naša zlobnost brez duhovitosti. Celó iz sebe izbijamo šale, le da bi pokazali, da nismo tako neumni, da bi bili občutljivi.

Kdor zna le z blaziranostjo in strupenim jezikom kazati svojo premoč, ta je ubog in pust v svoji notranjosti. Ni ga lažjega imenejeja početja, nego je to, če kdo tudi z vzvišenimi stvarmi uganja burke. Žalostno je le, da smo si — oddovipili malone ves optimizem, vse zaupanje, vso delavno silo in vso vero v ljudi in ideje, da smo prazni in raztrgani ter da svojega duha ne znamo rabiti več v drugo, nego za — smešenje. Nimamo samozavesti in zaupanja; pri svojih prijateljih razdevamo vsak naiven idealizem; vsak poskus za kako delo vlačimo v smešnost in tiramo v karikaturu. Tako imamo že v sebi sovražnika, ki nad

od nje?“ je ponavljal mladi mož z glasom, ki je zvenel še bolj gospodujoče, nego prej. „Kdo pa si ti, ki me izprašuješ?“

Mladi mož je razgrnil svoj plašč in na njegovi uniformi se je zasvetila zlata naramnica.

„Častnik sem, kakor vidite“, je rekel.

„Častnik? Kje pa?“

„Pri meščanski gardi“.

„No, kaj nas to briga?“ je odvrnil nekdo iz čete; „ali sploh obstajajo za nas častniki meščanske garde?“

„Kaj pravi?“ se je oglasil nekdo drugi. „Rekel je, da sablja pomore naramnici, ako ta-le ne more vzbuditi spoštovanja pred častnikom“, je odvrnil mladi mož in stopil korak nazaj; še bolj razgrnivši se je pri luči svetiljke pokazal svoj svetli infanterijski meč. Na to je s hitro kretnjo prijel za ovratnik voditeljeve karmanjole, se dotaknil s koncem meča njegovega goltanca in rekel:

„Kramljati hočeva kot dva dobra prijatelja“.

„Ali, občan...“ je odvrnil voditelj prostovoljcev in se skušal osvoboditi.

„Ah, pravim ti že v naprej, da ti pri nem meč skozi telo, ako ti in tvoji ljudje ganete le z mezincem“.

Med tem časom sta dva vojaka trdno držala žensko.

(Pride 3e.)

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge.)

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

Neka ženska, zavita v plašč iz pikastega, lilastega katuna in glavo skrito v kapuco, je tega strašnega večera smukala ob hišah Rue Saint-Honoré, se skrivala, ako je kje zazrla vojaško patroljo, za kako kotanjo ali ulični ogel in ostala tam nepremična kakor kip, dokler ni patrolja izginila. Na to je zopet hitela nemirno dalje, dokler je ni slična nevarnost zopet prisilila, da se je kje ustavila in ostala nepremična kot kip.

Tako je bila že imela del Rue Saint-Honoré za seboj, ko je na oglu Rue de Grenelle nepričakovano naletela na malo četo vrlih prostovoljcev, ki so se bili vpi-sali v mestni hiši.

Uboga ženska je zavpila in skušala ubežati skozi Rue du Coq.

„Hola, občanka!“ je zaklical voditelj prostovoljcev, „kam hitiš?“

Begunka ni odgovorila ter je bežala dalje.

„Nabijte puške!“ je velel voditelj; „to je preoblečen možki, aristokrat, ki hoče bežati.“

„Ne, ne!“ je zaklicala ženska, ki se je ustrašila nabijanja pušk, se naglo ustavila in se vrnila, „ne, občan“, motiš se: jaz nisem možki.“

„Stopi torej sem in odgovori na vsa vprašanja“, je govoril voditelj. „Kam greš, ti divna nočna lepota?“

„Nikamor, vračam se domov.“

„A tako, ti se vračaš domov?“

„Da.“

„Za pošteno žensko je to nekoliko pozna ura, občanka.“

„Prihajam od neke bolne sorodnice.“

„Uboga mačica“, je odvrnil voditelj in mignil z roko, pred katero se je ženska prestrašeno umaknila, „kje imaš listek?“

„Listek? Kakšen listek, občan?“

„Ali ne veš, da je danes občina razglasila svoj sklep, glasom katerega ne sme po deseti uri nihče na ulico brez občanskega listka? Ga-li imaš s seboj?“

„Nisem vedela, da mora biti vsakdo opremljen s takim listkom.“

„Potem pojdiva k najbližji straži. Tam

*) Za časa francoske revolucije so odpravili vse nazive, kakor n. pr. gospod, madame itd. To je dišalo po aristokraciji, zato so se republikanci nazivali z besedo „občan“, „občanka“.

vsem dvomi in ki vsako delo za narod in bodočnost že v naprej označa kakor brezvspešno in smešno natezanje!

Bili smo predovtupni, a sedaj vidimo hkratu, da ne znamo več drugega nego delati doviti in kritizirati. Neizmerno duhoviti smo, ali ustvarjamo ne ničesar. Zato stagnacija. Je tudi takih, ki le zato ne delajo nič, ker so uverjeni že vnaprej, da bo delo brezkorisno. Mi pa bi mogli mnogo storiti, ako bi le hoteli, ali prepametni hočemo biti, da bi ob sedanjih razmerah trčili svoje moči. Za pametnega človeka je delo brez nade do vspeha — smešno, a mi hočemo biti pametni in se bojimo smešnosti kakor kuge. Mi bi mogli vse, ako bi le hoteli. No, predno umremo, pride morda čas, ko bomo hoteli. Tako mislimo namreč mi, to je naše notranje uverjenje. In tako čakamo lepo na svoj čas in — delamo doviti: doma in v kavarni, v pisarni in gledališču... povsodi!!

Ali to je ravno: tisti naš čas najbrže ne pride nikdar! Toliko časa smo doviti, da se je naša moč posušila, toliko časa smo čakali, da so naše zmožnosti zarjavele — kakor zrjava mašina, ki dolgo miruje. Pride čas, ko bomo hoteli kaj povedati, se povrniti k življenju, k delu. Ali naša volja ne bo mogla več ničesar ustvarjati in nas ne bo mogla siliti do ničesar. Oslabljeni bomo, obnemogli. Srce se nam bo krčilo in obnemogel obup nam bo pretresal dušo v nje globinah, ker nismo nič in ker ne moremo nič! Mi, ki smo znali tako dobro kritizirati, ki smo bili tako duhoviti, tako doviti, tako pripravljeni za vsak odgovor, ki se nas je vse balo, vse občudovalo! Mi, ki smo bili uverjeni, da smo poklicani za nekaj velikega, ki se nam je vse, kar delajo drugi, zdelo tako smešno, tako prilično...!

Da, ta trenutek notranjega poloma pride: čas grenkega obračuna s seboj. In tedaj nam ne pomore noben doviti preko grizečega obupa lastne duše, preko neizprosne žgoče potrebe samospoznanja. Mi, kritikujoča generacija, mi, duhoviti doviti, mi, ponosni skeptiki nismo storili ničesar in ničesar ne bomo mogli ostaviti. Svojo nadarjenost smo raztrosili v drobiž, svoje talente zmrčili v zbadanjih, svoje ideje potisnili v pozo, ki naj bi bila duhovita.

Ze je čuti korake prihajajočih — kinalo nas dotečejo in pretečejo. Žalostno za njih in za nas, ako ne bodo ustvarjali nič boljšega in nič večjega, nego smo mi!

Koliko britke in grenke resnice je v tej, v lahkotnem feljtonskem tonu pisani razpravi! Da, to je bolezen, ki se prijemlje tudi slovenske družbe. Tu pa tam bi mogli s prstom pokazati na simptome in tudi — posledice.

Politične razmere na Hrvaškem.

Ob vestih, ki prihajajo iz Hrvatske, se mora človek nehoti vprašati: Ali je kaj takega sploh možno v naši dobi? Ali je Hrvatska, ta nesrečna dežela sploh, še v Evropi? Ne! To, kar se dogaja na Hrvaškem, nas že spominja na dobo najtemnejše in najstrašnejše reakcije. Komaj je bil ustanovljen veleizdajniški proces, že so dra. Hinkovića, tega moža, ki ga smemo šteti med najplemenitejše ljudi, ki je dika in ponos hrvatskih juristov, tirali pred sodnike, ki so v svoji slepi pokornosti pred vsakim ukazom od zgoraj tega plemenitega moža res obsodili v šestmesečno ječo. In še se ni poglobilo zgražanje, ki je nastalo po vsej Evropi radi tega čina hrvatske kazenske — justice, že so zopet obsodili v ječo dra. Lorkovića. Ali, kdo bi našteval vse nasilstvo in vse škandale ki jih uganjajo Madžari in njih hlapci dan za dnevom v nesrečni Hrvatski?!

Človek bi mislil, da Madžari po porazu, ki ga je doživel njihov eksponent na zadnjih saborskih volitvah, vendar-le pridejo

do spoznanja, da so za vedno minuli časi, ko je bilo na Hrvaškem možno poljubno teptati zakon in jasne določbe nagodbe. Vendar ne! To, kar se ni posrečilo Tomašiću, mora se posrečiti Čuvaju!

Kako misli novi ban vršiti to svojo misijo — to je pokazal že takoj ob nastopu svojega mesta. Plenjenje opozicijskih listov, razpust sabora in aretacija Stipe Radića: to so prvi čini tega novega madjarskega hlapca. Tem „energičnim“ činom bodo sledili seveda še drugi.

Za Hrvaško utesnejo zadobiti veljavo besede Tolstega, da so v Rusiji vsi pošteni ljudje po ječah.

Razmere v Hrvatski delajo vsej monarhiji sramoto pred vso Evropo ter dvigajo hrvatsko krizo iz ozkega hrvatskega okvirja do važnosti za vso monarhijo, posebno pa za vse Slovanstvo v Avstro-ogrski monarhiji.

V interesu hrvatskega naroda, v interesu vsega avstrijskega Slovanstva in tudi v interesu monarhije same je, da se že enkrat napravi red tudi na hrvatskem, ali ne tisti red, kakor si ga predstavljajo Madžari in njihovi oprode.

„Information“ z dne 27. t. m. piše: Po 43 letih nagodbenega zistema je politika ogrskih oblastnikov odtujila Ogrski vse Hrvate. V slučaju sprememb v monarhiji ne bi našli v vsej Hrvatski človeka, ki bi se izrekel za unijo z Ogrsko. Nada v bodočega vladarja je tu velika, a to je tudi edino, kar je ostalo Hrvatom. Sodijo namreč, da novi vladar preneha s politiko popuščanja nasproti Madžarom ter da podeli vsem narodom jednake pravice, da obvaruje monarhijo pred neprestanimi krizami, ki slabe monarhijo na zunaj na vojaškem, carinsko-tarifnim in finančnem polju. Hrvatje gotovo ne nasedejo več ogrskim obljubam, ker so izgubili vero v njihovo odkritosrčnost in njihovo pravičnost. Tudi najnovejši poskus v imenovanjem nekdanjega sekcijskega načelnika pl. Čuvaja banom ne more udušiti gibanja po emancipaciji Hrvatske od Ogrske.

Mestni svet tržaški.

(Seja dne 29. januarja.)

Kakor navadno, je župan tudi včerajšnje seje otvoril s običajno zamudo šele ob 7.35, ter potem ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, je naznanil, da je podžupan dr. Daurant umaknil svojo demisijo.

Dovoljen je bil naknadni kredit v znesku 46.000 kron za pokritje večjega izdatka zdravstvene policije, povzročen zbog kolere v letu 1911. — Odobren je bil statut hipotečnega zavoda.

Vnela se je o tem daljša debata, katere so se udeležili svet. Ravasini, Arch, Cerniut in dr. Mrach, ter asesor dr. Pitacco.

Govorniki večine so očitali vladi, da je ona kriva, da se toliko časa zavlačuje ustanovitve tega zavoda, katerega pravila so bila sprejeta že leta 1907 od mestnega sveta, a jih vlada ni potrdila. Svet. Cerniut z pa je rekel, da je kriva tudi večina, ki bi pa hotela zvrniti odgovornost na vlado. Zato je prišlo do malega prepirčka med dr. Mrakom in Cerniutem.

Odobril se je kredit v znesku 90.000 za nakup hiše št. 11 v ul. Solitario.

Razprava o predlogu glede določitve gradbene ceste za regulacijo trga Goldoni je bila na predlog svet. Cerniutja odložena, ker podžupan Richetti — ki je tekom seje prevzel predsedstvo — ni imel na razpolago nekakega protesta —, ki ga je vitez Parisini naslovil na župana.

Ker je bil s tem izčrpljen dnevni red, je podžupan ob 9. uri 15 minut zaključil javno sejo.

Goriški deželni zbor.

GORICA 29. Na današnji seji so bili vsprejeti: 1. zakon glede delitve občine Naklo; 2. zakon glede zložbe kmetijskih

zemljišč; 3. zakon glede razdelitve občinskih zemljišč in ureditve pravic do njih uživanja in uprave; 4. zakon glede varstva in povspesovanja planin.

Juridicnemu oziroma šolskemu odseku so bili odkazani: 1. zakonski načrt, s katerim se spreminjajo nekatere določbe deželnega zakona z dne 19. junija 1909 dež. zak. l. 22, glede odredb za pobijanje pelagre; potem zakonski načrt nekaterih določeb zakona o pogozdovanju Krasa z dne 19. dec. 1883 dež. zak. list. 13 ex 84; nadalje zakonski načrt glede povspesovanja govedore, zakonski načrt glede zboljšanja gospodarskih razmer učiteljev na meščanskih in ljudskih šolah.

Razun tega je zbornica dovolila več podpor za napravo cest, mostov, ureditve rek, gradnjo vodnjakov in napajališč.

Koncem se je posl. Fon uležil interpelacijo na poljedelsko ministerstvo glede zakonskega načrta o reviziji kolonstva.

Do incidenta je prišlo, ko je posl. Zlobec pozval deželnega glavarja, naj bi vodil razprave tudi v slovenskem jeziku. — Prihodnja seja v sredo.

Domače vesti.

Iz tržaškega sv. Križa. Pri nas obstoji pevsko društvo „Skala“, ki je bilo ustanovljeno že pred dvajsetimi leti. V začetku svojega delovanja je društvo cvetelo. To je trajalo kakih 15 let. Potem pa je društvo iz raznih razlogov zaspalo. Od tedaj se ni nihče več brigal zanje. Da bi pa taka velika vas, kakor je sv. Križ, ne imela svojega pevskega zbora, bilo bi pač sramotno. To so tudi nekateri izprevideli in lotili so se dela. In to so ravno tisti, ki so poklicani v to — namreč mladina. Vzdramil so zopet pevsko društvo ter prevzeli tudi njega vodstvo, kar so jim starejši tudi prepustili rade volje, nadejajoči se, da se bo zopet po naši vasi razlegala mična slovenska pesem. Sram je skoraj človeka priznati, da pri nas, kar je nekaj časa sem, ni bilo čuti drugega, nego samo italijansko petje. Upamo, da bo naša vas v tem oziru v kratkem času popolnoma reformirana. Ker pa čaka novoizvoljenega mladega odbora mnogo težko, zato priporočamo, naj je podpirajo vsi tisti, ki jim je delovanje „Skale“ povšeči.

Pa še nekaj drugega moramo povedati. Ustanovil se je pri nas pred kratkim tudi „Sokol“. Kakor se vidi se mladina živahno zanima tudi za to društvo in jej moramo izreči tudi pohvalo za to. Škoda le, da je pri nas tudi takih ljudi, ki sta jim tako „Sokol“ kakor pevsko društvo trn v peti. In to so ravno tisti, ki tako radi govorijo — o „kulturi“.

Za sedaj naj zadostuje samo to; če bodo pa dotičniki še nadalje zabavljali čez naša društva, tedaj bomo drugače govorili. Mladeničem pa kilčemo: Le neustrašeno naprej po začrtani poti! Pokažite, da Vam je res na srcu napredek! To Vam bo le v čast.

Predavanje o glasbi. Slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi priredi, počenši z 2. februarjem ciklus predavanj o razvoju, zgodovini in bistvu glasbe ter vabi tem potom vse Slovence v Pragi, da se z ozirom na važnost predmeta udeležijo te zanimive prireditve. Predaval bo član društva abs. comp. Ferdo Herzog. Predavanja se bodo vršila vsak petek in sicer 2. II. ob 2. uri popoldne; sicer pa vsakokrat ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Taborska ul. 15. Kral. Vinohrady. Obsegala bodo sledeča poglavja: I. Pragasla. II. Eksotična glasba. III. Moderna opera in opera bodočnosti. IV. Moderni orkester in njegovi glasbeniki. V. Uvajanje v glasbo na fizikalni in fiziološki podlagi. VI. Glasba med Slovenci. — Predmet je aktualen in potreben je za vsakega izobraženca, da ima vsaj površen vpogled v svetovno glasbo; zato upamo, da bo udeležba pri predavanju prav številna. Vsako predavanje je združeno s čajevim večerom.

o katerem se je izrekla kritika zelo pohvalno.

Parma ni operetni skladatelj modernega kova in v njegovih operetih je pač težko najti tudi le en stavek, ki bi spominjal Leharja, Falla in drugih predstaviteljev moderne operete; pač pa spominja v njem marsikaj starejših, solidnih operetnih skladateljskih firm, Offenbacha, Straussa, zlasti glede na tehnično stran. Parmi pa se obenem pozna, da je temeljito zahajal v šolo k italijanskim glasbenim velikanom in da je tako združujoč graciozno melodiko italijanske glasbene šole z neprisljeno, srce ogrevajočo komiko starejših pravkov operete ustvarjal svoja glasbena dela, pri čemer pa je skoraj vedno čuti, da sozveni tudi struna naše preproste slovenske narodne pesmice, kar ravno daje njegovim skladbam obležje našega domačega, in po čemer smemo Parmo še prav posebej smatrati za svojega.

„Carčine Amazonke“ kažejo prav posebno obležje vsega, kar smo navedli ranokar. Libreto, zajet iz ruske zgodovine, je dal skladatelju priliko, da je marsikje vdihnil skladbi ono m-hkobo pristnega slovenskega značaja, dočim pa bi se n. pr. z uvodnim valčkom tretjega dejanja mogel z vso pravico ponašati sam „valčkov kralj“

Naš podlistek. Čitatelje opozarjamo na naš novi roman „Vitez iz Rdeče hiše“ slavnega francoskega pisatelja Aleksandra Dumasa. Roman bo izhajal več mesecev.

Posnemanja vredno. V nedeljo se je vršil v Barkovljah občni zbor pogrebnega društva „Arimateja“, pri katerem so člani enoglasno sklenili nakazati iz društvenega fonda 100 K za nabavo raznih mladinskih spisov za šolsko knjižnico barkovljanske slovenske ljudske šole. Denar bo v kratkem izročil učiteljski omenjeni šoli, ki v imenu „Učiteljskega društva za Trst in okolice“ upravlja še ustanovljeno malo šolsko knjižnico, ki se pa sedaj znatno pomnoži vsled velikodušnega daru narodnozavednih mladino ljubečih Barkovljanov. Prodrlo je namreč povsod izpoznanje, da moramo skrbeti za vzgojo naših otrok, prihodnjega temelja narodu naše okolice, tako, da vstvarimo rod krepkega značaja in trdne volje. A kdo nam najuspešneje pomaga na dosezanju tega? Ali ne knjiga, dobra mladinska povest, iz katere se otrok uči ljubiti svoj jezik in dom? Da seme ne pada na mrtva tla, dokazuje že dejstvo, da se otroci kar tržejo takorekoč za knjige. Ali ga niste še nikdar videli doma pri oknu sedečega, kako z naslodo požira to, kar se je izlilo iz mehke duše pisatelja mladinskega spisa? Ali vam ni potem veselo pripovedoval to ali ono mično dogodbo mladega paglavca? Rad sega po knjigi, ker dandanašnji ni več starih dedov, ki bi mu pravili po zimi, sedeč za pečjo, mičnih povesti. Ni jih več... umrli so! In takega deda mu nadomešča lična knjižica mladinskega pisatelja. V veku smo, ki je obrnil svojo pažajo na otroka, in zato je naša dolžnost, da opozarjamo na velikodušni dar barkovljanskega „Arimateja“ v nadi, da najde to zavedno društvo še mnogo posnemovalcev.

Čast mu!

Ljudsko gibanje v Trstu leta 1911. Tržaška občina priobčuje vsak teden izkaze o porokah, rojstvih in umrljivosti. Letos je pa v prvič izdala letni izkaz o gibanju prebivalstva v letu 1911. Po tem izkazu znaša število navzočega prebivalstva koncem minolega leta 232.359 oseb, število vkrcanih 1240, skupno torej 233.599, k temu je pristeti še 3052 duš vojaške posadke.

Porok je bilo 1753, in sicer največ meseca februarja 287, najmanj meseca marca — 47. — Skupno število živorojenih je znašalo 6785 in sicer 3499 moških in 3286 ženskih, 5571 zakonskih in 1214 nezakonskih. Mrtvo porojenih je bilo 524, od teh 302 moških in 222 ženskih, 394 zakonskih in 130 nezakonskih. — Umrlo je 5503 osebe (2387 od tisoč) in sicer 2962 moških in 2541 ženskih. Živih porokov je bilo torej za 1282 več nego smrtnih slučajev, to je 559 od tisoč.

Od 5503 smrtnih slučajev jih je bilo po starosti: do enega meseca 422, od 1 meseca do 1 leta 1033, od 1 do 5 let 736, od 5 do 10 let 119, od 10 do 15 let 70, od 15 do 20 let 153, od 20 do 25 let 182, od 25 do 30 let 208, od 30 do 40 let 374, od 40 do 50 let 411, od 50 do 60 let 497, od 60 do 70 let 542, od 70 do 80 let 493, od 80 do 90 let 234, od 90 do 100 let 20, nad 100 let 1, neznan 1.

Od 5503 smrtnih slučajev se jih je pripetilo domo 3260, v bolnišnicah 2035, v sirotišnici oziroma v ječi 86, na ulici, oziroma v morju 122.

Smrtni vzrok je bil med drugimi: v 32 slučajih trebušni legar, v 1 slučaju koke, v 85 slučajih ošpice, v 3 slučajih škrlatica, v 44 slučajih dušljivi kašelj, v 29 slučajih davica, v 12 azijska kolera, v 1 kolera nostras, na drugih epidemičnih boleznih 20. Za jetiko jih je umrlo 1033, za rakom 187, za pljučnico 497, za organično srčno hibo 273, 243 za bronkito, 386 za drugimi boleznimi na dihalih, 24 za želodnično boleznijo (izvzemši raka), 377 za starostjo, 110 nasilne smrti, 107 je bilo samomorov.

Sadljarski tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole v petek in soboto

Strauss, ako bi bil njegov. Ena najkrasnejših točk, molitev v prvem dejanju, bi delala kras vsaki italijanski operi, a koračnici amazonk, ki je, dobro izvajana, elitna točka operete, ni najti dosti enakih v vsej operetni glasbi.

V nedeljo smo videli „Carčine amazonke“ privikrat na našem odru. Podrobnejše izpovedujemo o uprizoritvi sicer jutri, a rečemo naj že danes, da smo bili z uprizoritvijo v sceničnem pogledu popolnoma zadovoljni, da nas pa nikakor ni zadovoljila uprizoritev v pevskem in igralskem oziru. Je res, da mora računati naše gledališče z raznimi težkočami, da nima n. pr. na razpolago orkestra za vaje, kedar bi bilo treba, da ni mogoče imeti dovolj vaj, da celo gledališka uprava sama skrbi za to, da padajo igralci na odru, ker da odrska tla namazati z oljem — da se prihrani tudi olje, svetujemo na odru parketni tlak, da bo še glajši — itd. itd.; toda, brez zamere: s takimi glavnimi skušnjami, kakor smo jo videli včeraj na našem odru, ne prihajate več pred občinstvo, ako ga nečete disgustirati. Ako se take stvari tudi dogajajo na drugih odrih — saj so v Verdijevem gledališču pred par dnevi izvzvižgali premijero „Othello“ — vendar ne sme to biti merilo tudi za naše gledališče. V slabem pač ne smemo

PODLISTEK.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne ob precej pičli udeležbi ponovili „Anatolove dvojnika“. Igralci so bili pač z ozirom na dopoldansko glavno vajo in na večernjo premijero operete precej rezervirani in igra ni tekla, kakor bi bila pač morala, hitro in temperamentno. Občinstvo pa se je vkljub temu zabavalo prav dobro in je bilo hvaležno za vsak doviti.

Zvečer smo imeli na našem odru prvičkrat, kar obstoji naše gledališče, delo domačega glasbenika, rekli bi skoraj, slovensko opereto, Parmove

„CARČINE AMAZONKE“.

Viktor Parma je edini naš glasbenik, ki je dosedaj z uspehom stopil ne samo pred naše ozke slovenske gledališke razmere s svojimi deli na polju operetne glasbe, temveč je tudi v širšem, zlasti, slovenskem svetu dosegel lepih uspehov. Da, priznati moramo, da so prav vsled teh naših ozkih razmer prišla pravzaprav njegova dela do

nas šele tedaj, ko so že dosegla svoj uspeh drugje, da so morala po oni stari — nemo propheta in patria — prej v tuji svet, kjer so jih sprejeli z odprtimi rokami, dočim so pri nas pač skomizgavali z rameni, kakor je to navada vedno in vselej, ko gre za domačina, češ: kaj če to, ko je vendar domače! Je pač res treba pri nas in za nas vedno le bleska tujstva, da se je polotimo stvari, ki potem uspeva pri nas, če je tudi morda v tujini rastla za — plotom, kar velja o marsikaterem komadu gledališkega blaga, ki ga nam nudijo z naših odrov. In tako so pač prišle Parmove operete k nam tudi šele preko Hrvatske in Češke in še potem niso bile sprejete tako, kakor ono tuje kramarsko blago, ki ga nam vsiljujejo z vsem bumbumom najprevejanjše židovske reklame, katerim tudi vedno sedamo na lim.

Parma je znan našemu tržaškemu občinstvu po svojih glasbenih vlogah v „Rokovnjačih“ in „Legijonarjih“. Gotovo ga ni med tržaškimi Slovenci, ki bi ne poznal njegovih „Mladih vojakov“; manj znana ali sploh neznana pa so našemu občinstvu njegova večja dela, „Ksenija“, „Nečak“, in tudi „Carčine amazonke“ itd. V zadnjem času je dosegel Parma posebno lep uspeh z uglasbenjem Prešernovega „Povodnega moža“,

dne 23. in 24. februarja t. l. Namen tečaja je povzdiga domačega sadjarstva. Na sporedu so sledeča predavanja: V petek dne 23. februarja. Od 2. do 4. popoldne: Razčrtavanje sadnih nasadov. Naprava drevesnih jam. Obrezovanje dreves pred saditvijo. Pravilna saditev dreves. Od 4. do 5. ure pop.: Praktične vaje v šolskem sadovnjaku. V soboto, dne 24. februarja. Od 8. do 10. popoldne: Oskrbovanje mladega in starejšega drevja. Obrezovanje. Pomlajevanje in precepljevanje. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadovnjaku. Od 2. do 4. pop.: Najvažnejše o izgojevanju in oskrbovanju prtičnega drevja. Od 4. do 5. pop.: Praktične vaje v šolskih nasadih. Tečaj je namenjen gospodarjem in kmetiskim mladim. Kdor se hoče tečaja udeležiti, naj se priglasi po dopisnici. Oddaljenim in revnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podpora 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo pravočasno po dopisnici prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba poslati do 15. februarja ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

Zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu priredi dne 1. februarja 1912 v prostorih „Trg. izobraževalnega društva“, ul. sv. Frančiška št. 2 plesno veselico. Svira godba „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v Trstu. Začetek ob osmi uri zvečer. Vstopnina za gospode 1 K, za dame 60 vinarjev.

Oni gg., ki so zamenjali dežnike na sobotnem plesnem venčku pevskega društva „Trst“ so naprošeni, da pridejo po svoje dežnike v sredo ob 8¹/₂ uri zvečer v prostore „Del. podp. društva“ „Narodni Dom“.

Burja. V nedeljo in včeraj je divjala burja tako hudo, kakor še ne letos tako. Včeraj je znašala hitrost vetra 78 km, opoldne celo 90 km na uro. Temperatura se je gibala le malo nad ničlo. Včeraj jutraj je kazal toplomer 1 stopinjo, opoldne 2⁵/₁₀ nad ničlo. Morje je bilo razburkano, vendar ni bila ovirana obrežna paroplovba. Kolikor znano do pozne ure, ni bilo na morju nesreč. Na krajih v mestu, posebno izpostavljenih burji, so bile v varstvo pasantov napete vrvi.

Naše gledališče.

V petek na Svečnico, se ponovi popoldne opereta

„MAM' ZELLE NITOUCHE“.

Zvečer bo prvič gostoval na našem odru g. Hinko Nučič, režiser slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani. Odlični slovenski umetnik bo nastopil v drami

„RED IZ NRAVNOSTI“.

Predstava bo v abonementu.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes bo repriza opere „Otello“.

EDEN. — Danes bo varijetna predstava.

Tržaška mala kronika.

Odkrita kovnica ponarejenega denarja. Z ozirom na notico, objavljeno pod tem naslovom v „Edinosti“ od minule sobote, smo naprošeni, naj popravimo, da aretirani Skalar ni Ivan, ampak Jože, ker živi pri sv. Mariji Magdaleni Ivan Skabar, na katerega bi padala po krivici grda luč.

Smrtna nesreča vsled silne burje. Včeraj ob 1. uri popoldne je partija treh premikačev v svobodni luki na pomolu št. 2 vozila vagon. V tem je prišel nenavadno močen sunek burje, ki je poglaval voz v močan tek. Premikača brata Angelj in Josip Kralj sta se v teku poleg voza borila z vso silo, da bi z drogi ustavila voz. Toda to prizadevanje se jima ni posrečilo, ker je bila burja močnejša, nego vsi njihovi napor, posebno še zato, ker premikača radi prahu nista nič videla. In ko je voz tako drdral

posnemati tudi sicer najboljšega ne! Raje več vaj, in raje počakati en teden, kakor pa nedovoljno pripravljeni na oder.

Obenem pa tudi svetujemo prav odkrito našemu gledališkemu vodstvu, da naj ne preoblaža igralcev. — Celo popoldne glavna vaja, popoldne igra in po komaj enournem premoru opereta. To je preveč za isto osobe! Sploh naj bi ob takih prilikah, pred operetno premijero, izostala populudanska predstava, da bi ne bili potem igralci izmučeni do skrajnega že tedaj, ko jim je treba šele nastopiti. Upamo, da se v bodoče zgodi tako.

Priznamo, da je bilo v nedeljo zvečer mnogo aplavza i ob odprtem odru i po končanih dejanjih, toda po vsej očitni smoli, ki se je držala osobja cell večer, in vseh onih pomankljivostih, o katerih izpregovorimo jutri, moremo pač reči, da je aplavz veljal pred vsemi gospodu skladaletju, ki je bil navzoč pri predstavi in ki ga je naše občinstvo pozdravljalo nad vse pristrčno. Naj bi mu bile te pristrčne ovacije v nadomestilo za delni, v naših ozkih razmerah tihoči neuspeh na odru, ki se bo pač dal temeljito popraviti, seveda s temeljitimi vajami, do reprize.

—r.

dalje, je prišel preko tira 29-letni strojnik Josip Skopinič. Ne ve se pa, ali ga je burja zanesla, ali je tudi njega prah in pesek tako zaslepil, da ni videl voza in nevarnost pred seboj. Fakt je, da je bil mož hkratu pod vozom, da so mu šla kolesa preko glave in jo strla tako, da je bilo videti možgane. Pozvani zdravnik z zdravniške postaje je konstatiral že nastopivšo smrt. Mrtvo truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Juštu. Skopinič je bil oženjen in ima rodbino v Malem Lošnju.

Pretep s krčmarjem. V gostilni „Alla bella isoletta“ v ul. Chiozza št. 8 sta popivala pedsinočnem med drugimi dninarja Dominik Selan star 20 let in Peter Doros, star 20 let. Ž njimi so bili nekateri drugi mladčiči. Popivali so in kričali, da je bilo joj. Ko jim je pa krčmar Dojmo Duplančič prepovedal razsajati, so začeli razbijati stole in steklenice in so še na zadnje ranili samega krčmarja. Prišli so redarji, ki so razgrajalce utaknili pod ključ.

Drzni tatovi. Neznani zlikovci so se pedsinočnem skrili v stranišče gostilne „Alle due colonne“. Gospodarja gostilne, brata D' Agnolo sta nevede, da se še kdo nahaja v lokalu, zaprla tatove v svoji gostilni in odšla. Tatovi so vlomili predalček, iz katerega so ukradli zlato verižico, iz drugega predala pa malo svoto denarja. Pregledali so sploh vse, a našli niso ničesar, prezrli pa so omet belega papirja, v katerem se je nahajala precejšnja svota denarja. Zato so pa ukradli mnogo steklenic in prtov, zimsko suknjo gospodarjevo, vredno 160 K, nov površnik za dež in predno so odšli so si privoščili par steklenic brinjevca in vermuta. Zbežali so potem skozi okno, ki gleda na prehod Carlo Goldoni.

Truplo v morju. Včeraj so našli v kanalu, ki se pri Cerasu izliva v morje, truplo moške osebe, stare kakih 25 let. Pokojnik je imel na sebi žametovo obleko. V njegovi lisnici je bil precej velik znesek denarja. Truplo neznanca so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Juštu.

Požar v prosti luki. V nekdanji carinski ekspozituri stare proste luke, kjer se sedaj nahajajo skladišče za orodje Austro-Amerikane in uradi „Cooperative di carico e scarico“, je včeraj ob eni pop. radi pomanjkljivega dimnika nastal požar, ki je skoraj vničil vse poslopje. Škoda se ceni na 15.000 kron.

Požarna bramba, ki je poslala tja gasilne vozove treh postaj, je dolgo delala pri gašenju. — Močni veter je oviral lokalizacijo požara.

Koledar in vreme. — Danes: Martina dev. — Jutri: Peter Nol. sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne 3° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: Deloma oblačno. Lokalne padavine. Mrzlo; precej močna burja.

Društvene vesti.

Sokolski pevski zbor. Vsled občnega zbora „Sokola“, izostane današnja pevska vaja. Ista se bo vršila v četrti ob navadni uri v sokolski telovadnici. Na zdar!

Potrjim srcem naznanjamo vsej rodbini, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je danes v Gospodu zaspala naša predraga

Marija Kokalj roj. Sonder.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v sredo 31. t. m. ob 10. uri jutraj iz hiše žalosti ulica S. Anastasio št. 6 naravnost na tržaško pokopališče.

TRST, 29. januarja 1912.

Žalujoče rodbine
Kokalj—Sonder—Cusin.

Brez vsacega posebnega obvestila.

Prosi se opustiti sožalne posete in pošiljanje cvetja.

NOVO POGRBNHO PODJETJE, TRST

Ceras 49 (Trg Goldoni)

V času zdravljenja.

Vsikdar, ko si človek želi moči, posebno po boleznih v času zdravljenja, se je

Scottova emulzija

Samo pristen to znamko — ribič — znakom Scottova izdelovanja.

Pri nakupu naj se izrecno zahteva Scottova emulzija znamka „SCOTT“, ki je 35 let upeljana, jamči za uspeh in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 vin. — Dobiva se v vseh lekarnah.

Mnenje g. a doktorja Hoenig-a,

EGER

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Že leta uporabljam Vaše ŽELEZNATO KINA VINA SERRAVALLO izorno sredstvo proti klorozu in malokrvnosti in z veseljem Vam moram javiti, da sem v teh boleznih dosegel dobre uspehe.

EGER, dne 3. marca 1910.

Dr. HOENIG.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Odlikovana pekarna in slaščičarna

VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina imozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdeluje igleničkim električkim strojem

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Išče se

lovski čuvaj

star 30—40 let. Prednost imajo omoženi brez otrok; energičen za lov v tržaški okolici. Zahteva se poznanje razven slovenskega tudi italijanskega ali pa nemškega jezika. Naslov pove upravnistvo „Edinosti“ pod št. 221.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina št. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in špecialist za kožne in — vodne (spolne) bolezni: 11¹/₂ — 1. —

Bogomil Pino

= urar in zlatar =

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Anžona novoga

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov s dijamanti in brez dijamantov, ženske verižice, slatice in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah

Ne več na stotine kron!

marveč samo kron 12-50 stane danes universalni ameriški stroj za vsakovrstno računanje, kakor: seštevanje, odštevanje, množenje in delitev, vse do ene milijarde.

Zaloga za Avstro-Ogrsko pri gosp. Josipu Bergoč, Šibenik - Dalmacija.

Vprašajte še danes pojasniti, ki jih dobite takoj gratis.

Iščejo se vredni prodajalci.

Najboljše in najcenejše gorivo

Briquettes ^{znam.} „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSSO

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena: K 4 50 — 100 kilogramov

z dostavljenjem franko.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

XXX. redni občni zbor se bo vršil danes 30. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v društveni telovadnici s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav brata staroste.
2. Poročilo tajnika, blagajnika, načelnika in preglednikov.
3. Volitev staroste, odbora, preglednikov in zastopnikov v Tržaško župo.
4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob napovedani uri, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor ne glede na število prisotnih članov. — Na zdar! Odbor.

Pevsko društvo „Trst“ naznanja gg. pevcem in pevkam, da odpadejo za ta teden vse pevske vaje. Prihodnja pevska vaja bo v torek dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer.

Tamburaški pevski društvo „Trst“. Jutri v sredo, ob 8^{1/2} uri zvečer tamburaška vaja. Novi tamburaši dobrodošli. Prosimo polnoštevilno udeležbo.

Akad. fer. društvo „Balkan“. Jutri v sredo ob 6. uri in pol odborova seja. Ob 8. uri sestanek, katerega naj se udeležijo za gotovo vsi tovariši, ker se bode razpravljalo o jako važni stvari, ki zahteva sklepčnost sestanka.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Današnja pevska vaja odpade. Prihodnja je v torek, 6. februarja ob navadni uri.

Tržaško vojaško veteransko društvo priredi dne 1. februarja svoj ples v dvorani bivšega društva državnih uradnikov. Uvod v ulici sv. Franciška št. 5. Začetek ob pol 9. uri.

Zavod sv. Nikolaja ima danes v torek ob 4. uri pop. svojo odborovo seja v društvenih prostorih Farneto 18.

Učiteljsko društvo (soc. odsek) vabi vse tovariše na važen stanovski sestanek v petek na Svečnico ob 10. uri predpoludne v slov. trg. šolo ulica Aquedotto 20. I.

Vrdejski Sokol naznanja, da priredi v tem predpustu dve prireditvi. V nedeljo dne 11. februarja bo zabavni večer s plesom. Poleg drugih točk uprizorje prikrat najnovejšo Stokovo dvodejanko „Anarhist“. V soboto 17. svečana bo pa veliki ples.

Nar. del. organizacija.

— Danes ob 6.30 zvečer v društvenih prostorih pri sv. Jakobu važen sestanek skupine Lloydovega arzenala. — Radi važnosti predmeta pozivlja se vse slovenske delavce arzenala, naj se polnoštevilno vdeležijo tega sestanka.

— Danes ob 7. uri zvečer sklicuje centralni blagajnik sejo vseh blagajnikov skupin.

— Danes ob 8. uri zvečer pevska vaja v društvenih prostorih. Novi pevci in pevke dobrodošli.

DAROVIL

Za veliki Ciril-Metodov ples so darovali gg.: dr. Just Pertot dež. poslanec Trst 20 K, dr. Josip Martinis dež. poslanec Trst 20 K, dr. Ljudevit Kivčič Trst 10 K, Karol Mlekuž Trst 4 K, Ivan Obersnel Divača 2 K, I. Grgurina Franciči 5 K. Skupaj 61 kr. Vsem darovateljem srčna hvala!

Gdč. Lozej, pecivo, gdč. Gregorič bige in rogličke, gdč. Krstulović pečenko, g.a. Antič pečenko, gdč. Černigoj čokolado in cvetlice, g.a. dr. Slavkova 10 parov kranjskih klobas, g.a. Karlovaris 100 krofov, g.a. Lisec 10 parov kranjskih klobas, g.a. Ternovec 1 salamo, g.a. dr. Staretova 1 volovski jezik in 50 krofov, g. Skoberne eno šunko, g.a. Mara Treo (Gorica) vezano blazino.

Darove sprejemati gospe Roža dr. Gregorinova ul. G. Gallati 20 in Zinka dr. Rybačeva ul. Valdirivo 11.

Gospodarstvo.

V avstro ogrski kovnici denarja so lani izkovali za 5,872.000 K in sicer 1000 stokrskih cekinov, 100.000 dvajsetkronskih cekinov, 200.000 desetkronskih cekinov, 15,862.000 dvajsetkronskih komadov, 25.000.000 desetkronskih komadov, 10 milijonov dvostotink in 41,168.000 stotink.

Vesti iz Goriške.

CM podružnica za Dutovlje in okolico priredi dne 11. februarja svojo prvo veselico v Koprivi v dvorani gostilni Zega s sodelovanjem tamburaškega zbora „Kraška vila“ iz Sežane. Na vspredu bode petje, tamburanje, deklamacija, igrokazi resnega in šaljivega značaja in ples. Ker je to prva prireditev naše podružnice, pričakuje se obilo udeležbe od blizu in daleč.

Iz bovške doline. Pri nas je navada, da naši ljudje, posebno pa moški, gredo po svetu s trebuhom za kruhom, ker jim domača gruda ne more dati potrebnih sredstev za preživljanje sebe in svojcev. Tem več je vse domačine razburil slučaj, da je bil za mesto cestarja na državni cesti Bovec-Podklopci imenovan človek, ki ni iz naših krajev. In to v kljub mnogoštevilnim

prošnjam od strani Bovčanov. Prosilci, ki jih je bilo baje nad 30, so za dokumentovanje prošnji potrosili precejšnje svote, a kakor kažejo znaki, je bilo vse to nepotrečno, ker je bilo imenovanje določeno že pred razpisom službe. Mi bi ne imeli nič proti temu, da se imenuje naše ljudi iz drugih krajev, ko bi pri nas ne bilo toliko pomanjkanje zaslužka in toliko domačinov, ki bi krvavo potrebovali pomoči. Pomislite, da smo minolo leto imeli grozno sušo, ki nam je uničila skoraj vse poljske pridelke in da zraven spošnega pomanjkanja vlada še grozna druginja. Oni, ki imajo v rokah imenovanja, bi se morali ozirati na domače prebivalstvo in je podpirati — ne pa tako!

Naši avtomobili pridno vozijo med sv. Lucijo in Bovecem. Promet potnikov se je zelo pomnožil, a do blagostanja v naši lepi dolini ne pride dokler, nam hlapec ne prinese zaslužka, kar, upamo, se zgodi vsaj — pred sodnim dnevom!

Narodna čitalnica pri sv. Luciji priredi dne 4. februarja ob 8. uri zvečer plesni venček v prostorih g. Mikuža. — K plesu bo svirala voj. godba iz Gorice. **Novi semenj v Sv. Križu na Vipavskem** bode v ponedeljek, dne 5. februarja.

b. Nekateri prazniki na Goriškem odpravljeni. Včeraj dne 28. jan. so obvestili župniki svoje vernike goriške škofije, da so glasom papeževskega ukaza odpravljeni sledeči prazniki: svečnica 2. febr., sv. Jožef 19. marca, Oznanenje Marije D. petindvajsetega marca, rojstvo M. D. 8 sept., ter drugi prazniki velikonočni, binkoštni in božični. Nekateri smo slišali, ki se radi tega jeze. Naše ljudstvo na deželi je konservativno; skoraj gotovo je, da bo imelo to za cerkev slabe posledice.

— **b. Kako se postopa z bolniki v deželni bolnišnici za umobolne.** Mnoli teden je ubežal neki slaboumi človek iz tukaj. dež. bolnišnice za umobolne proti š. Petru, kjer ga je dobil strežnik iz bolnišnice, ter ga tako močno vdaril po obrazu, da je bolnik počrnel. Vsi tedi tega naj bi bil dotični strežaj iz službe odpuščen. Kakor smo slišali, se ne godi v zavodu samem nič boljši, kjer strežaji prepeajo bolnike. A ko je to res, bi priporočali ravnateljstvu več paznje.

— **b. Naša trgovina in obrt.** Iz tukajšnje trgov. krogov smo izvedeli, da ni eden izmed slov. trgovcev in obrtnikov ni dobil kakega naročila za nabavo različnih potrebščin za opravo deželne norišnice; vse so dobili laški trgovci. Tako skrbijo nekateri, da pridemo Slovenci v trgov. obrtni zbornici do moči, ki nam prišče, da si tudi po njihovem mnenju pridemo do večine v dežel. zboru le skozi trgov. obrtno zbornico!

— **b. Znak 20 0-letne kulture.** — V znak svoje 2000-letne kulture so naši dobri sosede Italijani plakati za Kocjanov koncert v Via Ascoli namazali s kraljevsk. To dela laška mularija po nalogu izvršnih tukaj. laško-liberalnih krogov. Vračno se torej razmere, ki so vladale pri nas pred 20 leti!

Vesti iz Istre.

Slovenščina na davčnem uradu v Kopru. Iz okraja koprškega: Kdor še ne zna dobro slovenščine, se lahko nauči iz tu spodaj navedenega spisa c. kr. okrajnega glavarstva, — davč. odd. — v Kopru:

Št. 55.

Zupanstvo

prilozene naznanila naj se nastavijo na takem mestu iz katerega zamore vsak čiti osebno, da potem potu pride na znanje v semu prebivalstvu

C. kr. Finančni Svetnik:

All se je zmotil koncipist, pisalni stroj ali — dotični, ki je nanj pritiskal — to je vseeno in ne spreminja nič na dejstvu, da so v tem uradu glede sestavljanja slovenskih spisov zelo iznajdljivi. Da se take „oselne“ stvari pošljajo v svet — je to že skrajno.

Dotični to lahko pridržijo za-se, ker kako drugo orodje bi se jim bolj prilegalo, nego pisalni stroj.

Razne vesti.

Koliko vode porabja London. London je porabil vsak dan v minulem le u 892,148.000 litrov vode, na vsakega prebivalca sedem milijonskega mesta je pršlo približno 126 litrov. Na vsako hišo v Londonu odpade 817 litrov. Tako je čitati v letnem poročilu Local Government Boarda. Vodo, ki jo dajejo mestni vodovodi, dobivajo iz reke Temze in Lea, nadalje iz prodnih skladišč v Temzini dolini, iz Chadwellovih izvirkov v Leavi dolini in iz drugih izvirkov. Iz Temze je bilo napeljavano nad 510 milijonov, iz Lea nad 110 milijonov litrov, drugo iz ostalih izvirkov. Iz ribnikov v okolici v Hampsteadu in Highgate na severni in severoz. padni strani Londona so dobili 247.000 litrov v. de za obrtne svrhe.

POZOR! Skladnice se nahajajo v I. nadstr.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblok

Velika izbira letnih in zimskih oblok za gospode in dečke, sukenj, po-vrtnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

Mali oglasi

Išče se pek z Dalmacij, ki je pripravljen delati na pol vico z gospodarjem. Več pove ins. oddelek Edinosti pod št. 222

Mlad mož 19 let en sba trg. šol, smoten po poloma čiščine in nemščine, nem. s eno-grafo, stroji-pija, doedaj namelčen na Čelkem išče službo v Trstu. P. nudbo pod „R. 16“ na ins. oddelek Edinosti. 223

Malo stanovanje (2 sobi in kuhinja) v bližini Nar. doma se takoj išče. Prijazne ponudbe pod: Dragutin Ošič, na ins. oddelek Edinosti 237

Slovinci! Ali še zdaj ne veste, da je edini vaš fotograf ANTON JERKIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Velika izbira pohištva; prodaja na obroke, v novi zalogi ul. delle acque št. 7. Ivan Elum. 2358

Voz s štirimi kolesi se prod. Pripraven za kmečka dela, mizarja ali oglarja. — Ulica Petronio 2, gostilna 213

Squadriani & Buda urar, zlatar, de-vina. Kupuje in prodaja lavičice in trgo-vine. Kupuje in prodaja zlato. Izvršuje vsakotno delo urarske in zlatarske stroke. Trst, ul. Scalinata št. 1.

Nova trgovina

olja, kisa, mila, sode in vseh drugih potrebščin za perice.

Prodaja sveč, žigic itd.

Trst, ul. Sette Fontane 7

blizu zaloge materiala za stavbe.

POZOR!

V novi trgovini

ul. Sette Fontane 2

(biša na oglu trga Barriera)

se dobi vedno na izbero

moško perilo: srajce, spodnje hlače, spodnje srajce, ovratniki, ovratnice, šerpe za vrat, nogovice, dežniki itd.

žensko perilo: srajce, spodnje hlače iz bišova in fuštanja. Moderne fuštanaste bluze, spodnja krila, torbice za nakupovanje, druge torbice. Garniture glavnih in drugi predmeti. Se priporoča udana ANTONIJA RIEGER.

Zaloga obuvala

in lastna delalnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Po-prave se izvršujejo toč-no in solidno po mernih cenah

Velika vinska klet

dvorišče Gorjup - OPČINE - dvorišče Gorjup

Prodaja se najmanj 50 litrov.

Istrski teran po 56 vin. liter

Kraški teran 76 " "

Belo Risling 52 " "

Burgundsko belo 68 " "

Pristna žganja K 140 " "

Žganje se pošilja tudi 5 litrov v botiljkah.

Pošilja se po povzetju.

Josip Sosič št. 176.

E 1428/11

Dražbeni oklic.

Pri podpisani okrajni sodnji v sobi št. 1 bo

dne 29. februarja 1912 ob 9. uri predp.

dražba hiše „Hotel Union“

v Voloski, tvoreče edino gruntovno telo vlozka šte. 267 kat. občine Volosko (stavb. parc. šte. 228, zemlj. parc. šte. 463, 465, 467 in 466) s pritlikinami, (pohištvo za vodjenje hotela.)

Nepremičnine so procenjene na kron 2362.41 a pohištvo na K 11.862.10.

Najmanjša ponudba iznaša K 124.052.76, pod tem zneskom se ne prodaja.

C. k. okrajna sodnja oddelek IV.

Volosko - Opatija

dne 21. I. 1912.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.

Radi plačilne zastonosti več velikih tvornosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proiz-valno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujava ali črno galonirano, a pred-niki in močno močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša fasona. Velikost po številu. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju

H. SPINGARN, eksport čevljev

Krakovo št. 240

Sme se zamenjati in se vrne denar.

Manufakturna trgovina

Colombin & Pontini (Skedenj)

Trst, ulica Nuova 39.

Vse zimsko blago je na prodaj po najugodnejših cenah.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z omejenim poročtvom | Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje 4 1/4 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daja na vsakizbo po dogovoru Na menjice po 6%, na zastave

Ima najmodernejše urejene varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listov itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo daco.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst

VIA BARRIERA VENEZIA 52, 12 (NASPROTI SLADKOLATNE KATER)

Velika izbira vakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blage iz-vratne in cene smerne.